

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ

(ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ)

3

Και τώρα, μετά την σύντομον περιγραφή των κυριωτέρων αιτίων τῆς μητρικῆς θνησιμότητος καὶ νοσηρότητος, ἃς ἴδωμεν ποῖα εἶναι τὰ κυριώτερα μέτρα καὶ μέσα προστασίας τῆς μητρότητος, ἦτοι ἴδωμεν πού συντελοῦν εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς μητέρας γιὰ νὰ μπορέσῃ αὐτὴ νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὸν τοκετὸν χωρὶς βλάβην τῆς υγείας τῆς.

Ἡ προστασία τῆς μητρότητος ἀπὸ τὴν θνησιμότητα καὶ νοσηρότητα ἐκ ταύτης περιλαμβάνει σειρὰν δλόκληρον μέτρων καὶ μέσων, μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ περιγράψωμεν τὰ κυριώτερα. Πρὸ αὐτοῦ ὅμως πρέπει νὰ τονίσωμεν ἰδιαιτέρως ὅτι αἱ φροντίδες καὶ αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν δημιουργίαν υγιῶν μητέρων πρέπει νὰ ἀρχίζουσι πολὺ ἔνωρίτερον ἀπὸ τὴν περίοδον τοῦ γάμου των, ἦτοι κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἔνδομητρίου ζωῆς των, καὶ πρὸ αὐτῆς ἀκόμη.

Τοῦτο βεβαίως εἶναι ἀπαραίτητος καὶ βασικὴ προϋπόθεσις διὰ νὰ κληρονομήσῃ ἡ μέλλουσα νὰ γεννηθῇ μητέρα πραγματικὴν υγιεῖαν χωρὶς ἀνωμαλίας καὶ διαταραχὰς σωματικὰς ἢ ψυχικὰς, καὶ τὸ ὅποιον ἐπιτυγχάνεται ὅταν οἱ μέλλοντες γονεῖς τῆς ἐξετασθοῦν πρὸ τοῦ γάμου των, ὁ ὁποῖος τότε μόνον πρέπει νὰ γίνῃ, ὅταν οὗτοι εὐρεθῶσιν ἐν πλήρει υγείᾳ ἄνευ οὐδεμιᾶς κληρονομικῆς ἰδίως ἐπιβαρύνσεως, γιὰ νὰ ἔχωμεν υγιεῖς μέλλουσαι μητέρες προερχόμενες ἀπὸ υγιεῖς γονεῖς. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ὅταν ἐφαρμοσθῇ διὰ νόμου ἢ ὑποχρεωτικῇ πρόγαμος ἰατρικῆ ἐξέτασις τῶν μελλονύμφων ὑπὸ εἰδικῶν πρὸς τοῦτο ἰατρῶν, δημοσίων ὑπαλλήλων,

καὶ τῆς καταλλήλου υγειονομικῆς κρατικῆς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία νὰ διευκολύνῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν ἐξέτασιν ταύτην. Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ κανονικὰ τὸ πρόγαμον πιστοποιητικὸν υγείας, ὁ καλύτερος τρόπος εἶναι νὰ ἀρχίσῃ πρῶτον ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐπὶ ἀνάλογον χρονικὸν διάστημα 2 - 5 ἐτῶν, καὶ εἰς μεγάλην ἔκτασιν, ἡ διαφώτισις τοῦ πληθυσμοῦ περὶ τῶν κακῶν καὶ τραγικῶν ἀποτελεσμάτων πού μπορεῖ νὰ ἔχη ἓνας δυσγονικὸς γάμος, ἀπὸ πάσχοντας γονεῖς, ὅπως εἶναι ἡ γέννησις ἀνωμαλῶν ἢ ἀναπήρων παιδιῶν, πού εἶναι ἡ μεγαλυτέρα δυστυχία στὴ ζωὴ μιᾶς οἰκογενείας, ὁ θάνατος τῆς μητρὸς ἀπὸ νοσήματα, παθήσεις, καὶ ἀνωμαλίας πού ἀπαγορεύουσι τὸν γάμον, ὅπως ἡ σύφιλις, ἡ φυματίωσις, ἡ καρδιοπάθεια κλπ.

Μετὰ τὴν περίοδον τῆς διαφωτίσεως πρέπει, δεύτερον, νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ 1 - 3 ἔτη ἡ ὑπεύθυνος δῆλωσις μετὰ συνεπειῶν. Δηλαδὴ ἡ δῆλωσις ἐκ μέρους τῶν μελλονύμφων ὑπευθύνως ὅτι εἶναι υγιεῖς διὰ νὰ νυμφευθοῦν, ἐν γνώσει τῶν εὐθυνῶν των ἐκ τῆς δηλώσεώς των, ἡ ὁποία, ἐὰν μετὰ τὸν γάμον ἀποδειχθῇ ψευδής, ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν λύσιν τοῦ γάμου εἰς βάρος τοῦ ψευδῶς δηλώσαντος, ὁ ὁποῖος καὶ ἐπιβαρύνεται μὲ ἄλλας τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαρύνσεις. Τελικῶς δέ, ὡς τρίτον μέτρον καὶ ἐπιστέγασμα τῶν προηγηθειῶν ἐνεργειῶν, δηλαδὴ τῆς διαφωτίσεως καὶ τῆς ὑπευθύνου δηλώσεως μετὰ συνεπειῶν, πρέπει νὰ γίνῃ ὁ νόμος πού θὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόγαμον ἰατρικὴν ἐξέτασιν, διὰ τὴν πραγματοποιήσῃν τοῦ γάμου, καὶ τότε, ἀ-

φοῦ γίνῃ πρότερον κοινὴ συνείδησις εἰς τὸν πληθυσμὸν ἢ ὠφελιμότης ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μέτρου, θὰ γίνῃ δυνατὴ ἀνευ ἀντιδράσεως ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ σχετικοῦ νόμου. Ἡ δημιουργία τοῦ σχετικοῦ νόμου χωρὶς τὴν ἀνάλογον προετοιμασίαν τοῦ λαοῦ ὅπως συνειδητὰ δεχθῆ τὸ ἄνω μέτρον, καὶ δὴ εἰς δημοκρατικὰ πολιτεύματα, ἰσοῦται μὲ ἀποτυχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου.

Δεύτερον μέτρον μεγάλης σημασίας διὰ τὴν προστασίαν τῆς μητέρας εἶναι ἡ παρεχομένη μαιευτικὴ καὶ ἰατρικὴ ἀντίληψις (βοήθεια, περίθαλψις) εἰς πᾶσαν ἔγκυον, καὶ κυρίως εἰς τὰς ἀπόρους, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυήσεως καὶ ἐντὸς τῶν πρώτων δύο μηνῶν μετὰ τὸν τοκετόν. Ἡ μαιευτικὴ βοήθεια πρέπει νὰ παρέχεται ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἐπιτόκου, ὑπὸ εἰδικῶν μαιευτῆρος ἰατροῦ, καὶ ἐπιστήμονος μαίας, ὡς καὶ εἰς τοὺς Συμβουλευτικούς Σταθμούς Ἐπιτόκων (Ἰατρεῖον Ἐπιτόκων), Ἰδρυμα καὶ μέσον μεγίστης σημασίας διὰ τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τῆς μητρικῆς θνησιμότητος. Ἡ μαιευτικὴ τῆς ἐγκύου ἀντίληψις συνίσταται εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτης ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ τοῦ Σταθμοῦ κατὰ τὸν τρίτον, ἔκτον καὶ ὄγδοον μῆνα τῆς ἔγκυμοσύνης, καὶ ἀκόμη ὁσάκις κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἰατροῦ ἐνδείκνυται, εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ αἱματός της διὰ σφινίλιδα, εἰς ἀκτινολογικὴν ταύτης ἐξέτασιν, εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν οὐρῶν, μέτρησιν τῆς πιέσεως τοῦ αἱματός της καὶ γενικῶς εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐγκύου μέχρι τοῦ τοκετοῦ, διὰ τὸν ὅποιον θὰ τὴν ὀδηγήσῃ ποῦ καὶ πῶς θὰ πρέπει νὰ γίνῃ οὗτος, εἰς τὸ μαιευτήριον ἢ εἰς τὸ σπίτι της; Ἐπίσης εἰς τὸν Σταθμὸν διδάσκειται ἡ ἐπιτόκος ἐπὶ ὄλων τῶν ζητημάτων τῆς ἀτομικῆς της ὑγιεινῆς, τὸ ὅποιον ἐπιδρᾷ ἐμμέσως καὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας τῆς μελλούσης νὰ γεννηθῆ μητέρας, καὶ περὶ τῆς ὑγιεινῆς ἀνατροφῆς τοῦ τέκνου τὸ ὅποιον θὰ γεννηθῆ, διὰ τὸ ὅποιον οἱ Σταθμοὶ οὗτοι λέγονται καὶ σχολεῖα μητέρων, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ ἴδρυσις ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ Ἰατρείων ἐπιτόκων. Ἡ σχετικὴ διδασκαλὶα καὶ διαφώτισις γίνεται ὑπὸ τῆς μαίας ἢ ἐπισκεπτρίας ἀδελφῆς τοῦ Σταθμοῦ καὶ τοῦ ἰατροῦ. Εἰς τὰς ἐγκύους

ἐπίσης πρέπει νὰ παρέχεται κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα κάθε ἰατρικὴ περίθαλψις, διότι ἡ ἔγκυμοσύνη, καθιστώσα τὴν ἔγκυον περισσότερον εὐπαθῆ εἰς τὰ διάφορα νοσήματα καὶ τοὺς δυσμενεῖς παράγοντας τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, τὴν καθιστᾷ περισσότερον εὐάλωτον θῦμα τῶν ἀνωτέρω δυσμενῶν συνθηκῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τῶν ἀνωτέρω συμβουλευτικῶν σταθμῶν εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα διὰ τὴν ἐπίτοκον, διὰ τοῦτο σκόπιμον εἶναι, πρὸς ὑποβοήθησιν προσελεύσεως τῶν ἐπιτόκων εἰς τοὺτους, ὅπως χορηγῆται εἰς τὰς ἐξεταζομένας καὶ παρακολουθουμένας βοήθημά τι εἰς εἶδος ἢ χρηματικὴν ἀμοιβήν, ὑπὸ τύπον καταβολῆς ὁδοιπορικῶν τῶν ἐξόδων κλπ., καὶ πρὸ παντὸς διὰ τὰς ἀπορωτέρας, τὸ ὅποιον συντελεῖ εἰς τὴν προσέλευσιν περισσότερων ἐπιτόκων, πρὸς συνεργασίαν μὲ τὸν Σταθμὸν, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ὑγείας τῶν καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Σταθμοῦ. Σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ Σταθμὸς, ἐὰν ὑποπτευθῆ κάτι τὸ παθολογικὸν εἰς τὴν ἐπίτοκον, τὴν βοηθεῖ καὶ τὴν ἀποστέλλει εἰς εἰδικὰ ἰδρύματα κρατικά, πρὸς περαιτέρω ἐξέτασιν καὶ θεραπείαν της, γενόμενος οὕτω ἀντιλήπτωρ καὶ βοηθὸς της, ἀκόμη καὶ εἰς κοινωνικῆς φύσεως ἀνάγκας της. Ἡ παρακολούθησις τῶν ἐγκύων εἰς τοὺς Συμβουλευτικούς Σταθμοὺς Ἐπιτόκων συντελεῖ τὰ μέγιστα καὶ εἰς τὴν πρόληψιν καὶ καταπολέμησιν τῶν περισσότερων αἰτίων τῆς μητρικῆς θνησιμότητος καὶ τῶν ἐκ τούτων ἐπιπλοκῶν, ὡς τῶν δυστοκιῶν, αἱμορραγιῶν, τῆς ἐκλαμψίας κλπ.

Τρίτον μέτρον προστασίας τῆς μητρότητος εἶναι ἡ λήψις μέτρων διὰ τὴν καλὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν καὶ βελτίωσιν τῆς μαιευτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἰατρῶν καὶ μαίων, καὶ ἡ ἐγκατάστασις ἐπιστημόνων μαίων ἰδίως εἰς τὴν ὑπαιθρον. Ἀσφαλῶς σήμερον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὴν χώραν μας ἡ μαιευτικὴ ἐκπαίδευσις τῶν ἰατρῶν ἐβελτιώθη ἀρκετὰ ἐν συγκρίσει μὲ προηγουμένην τοιαύτην, καὶ ἐπιστήμονες μαῖαι ἀριστα καταρτίζονται ὑπὸ τῶν Μαιευτικῶν Σχολῶν «Βιργινία Σκυλίτση», «Βασίλισσα Φρειδερίκη», καὶ εἰς τὴν Θεσ-

σαλονίκη, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι πολὺ μικρὸς εἰσέτι, καὶ τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι ἡ κατανομὴ τούτων εἶναι τόσο ἀνίσος, ὥστε αἱ πλεῖσται τούτων νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰς μεγάλας πόλεις, ἢ δὲ ὑπαίθρος σχεδὸν ἐντελῶς νὰ στερεῖται τοιούτων, καὶ μάλιστα μονίμως ἐγκατεστημένων. Εὐτυχῶς, ἢ τελευταία νομοθεσία, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιβάλλεται ἡ ἐπιδιείξις ἐξάσκησης τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς μαιᾶς εἰς Κοινοτικά Ἰατρεῖα, πρὸς λήψιν ὀριστικῆς ἀδείας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς μαιᾶς εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἔφερε καὶ εἰς τὴν ὑπαίθρον ἀρκετάς

ἐπιστήμονας μαιᾶς, πραγματικὰς προστάτιδας τῶν ἀγροτισσῶν μητέρων, ἀλλ' αἱ περισσότεραι ἐξ ὧν γνωρίζομεν ἀναγκαστικῶς ὑπηρετοῦσιν εἰς τὴν ὑπαίθρον, ἀναμένουσαι τὴν λήξιν τῆς ὑποχρεωτικῆς θητείας των, ἵνα ἐπανέλθωσι καὶ πάλιν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ὅπου αἱ συνθήκαι ζωῆς των εἶναι εὐκολώτεραι. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὑπὸ τοῦ Κράτους δημιουργηθῶσι συνθήκαι εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν μόνιμον ἐγκατάστασιν ἐπιστημόνων μαιῶν εἰς τὴν ὑπαίθρον καὶ τὸ χωριό — τὸ ὅποσον ἀποτελεῖ ἐθνικὸν καθήκον καὶ ἱερὰν ὑποχρέωσιν ὧν μας.

ΑΝΔΡΕΑΣ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Ἐπιμελητῆς
τῆς Ὑγειονομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

*Αριθ. Πρωτ. ΝΠ/612. *Εγκύκλ. 202

*Ἀθῆναι τῇ 16ῃ Ἀπριλίου 1958

Θέμα : Περὶ ἐπιστημόνων καὶ
πρακτικῶν Μαιῶν.

Π ρ ὄ σ

*Ἄπαντα τὰ Νομαρχιακὰ Συμβούλια Ἀγροτικῆς Ἀσφαλίσεως
καὶ ἄπαντα τὰ Ὑγειονομικὰ Κέντρα.*

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 5/13.1.1958 ἔγγραφο τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Περιφερείας Ἐφετείου Ἀθηνῶν, εἰς ὃ ἐκφράζεται τὸ παράπονον περὶ διαφορετικῆς μεταχειρίσεως τῶν Μαιῶν διαιτοῦς φοιτήσεως ἐναντι τῶν Μαιῶν τριαιτοῦς φοιτήσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ Ἀγροτικά Ἰατρεῖα, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ κάτωθι :

Αἱ Μαιῶν διαιτοῦς φοιτήσεως, αἵτινες ἐξεπαιδεύθησαν εἰς τὸ παρελθόν καὶ αἵτινες κατέχουν πτυχία εἰς ἃ ἀναγράφεται ὅτι χορηγεῖται τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαιᾶς εἰς ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, εἶναι ἰσότιμοι μὲ τὰς Μαιῶν τριαιτοῦς φοιτήσεως καὶ δέον ὅπως τύχωσι τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως καὶ διαβαθμίσεως.

Τούναντίον αἱ Μαιῶν, τῶν ὁποίων τὸ πτυχίον ὀρίζει τὴν Κοινότητα εἰς τὴν ὁποίαν αὐταὶ δέον νὰ ἐργασθῶσιν, εἶναι πρακτικαὶ Μαιῶν δυνάμεναι νὰ ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαιᾶς μόνον εἰς τὴν ὀριζομένην Κοινότητα καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει ἐπιστήμων Μαιῶν εἰς τὴν περιφέρειαν (ἀριθ. 17 Ν.Δ. 2593/53 «Περὶ ἀσκήσεως Μαιευτικοῦ Ἐπαγγέλματος καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν Μαιῶν»).

*Ὁ Ὑπουργὸς

Σ. ΜΑΛΑΣΠΙΝΑΣ